

Branş Öğretmelerinde Yapılandırmacı Yaklaşımda Öğretmen Rollerini

Şakir AYDOĞAN

sakiraydogan47@gmail.com

Milli Eğitim Bakanlığı

Sadettin CEVHEROĞLU

sadocevher@hotmail.com

Milli Eğitim Bakanlığı

Abdulkadir KOÇHAN

kochankadir@hotmail.com

Milli Eğitim Bakanlığı

Hüseyin KOÇHAN

hsynkchn.47@gmail.com

Milli Eğitim Bakanlığı

Atıf: Aydoğan, Ş., Cevheroğlu, S., Koçhan, A., Koçhan, H., (2024). Branş Öğretmelerinde Yapılandırmacı Yaklaşımda Öğretmen Rollerini. International Journal of Original Educational Research, 2(1), 365-376.

ÖZET

Bilgi çağının hızlı akışında, yeni bir tarih yazılıyor. Bu akışın içinde edilgen kalmak, sadece izlemek, geçmişimize haksızlık yapmakla kalmaz, geleceğimize de saygısızlık etmek demektir. Geçmişin izinden sadece geriye bakmak yerine, onu şekillendiren unsurları anlamak ve geleceği inşa etmek için adımlar atmamız gerekiyor. Yolun her adımında aktif rol almak, bugünü ve yarını şekillendirmede bizlere güç verir. Bu nedenle, bilgi çağının sunduğu imkanları kullanarak geçmişten ders alıp, geleceği yönlendirmeliyiz. Son otuz yılda dünyada yaşanan ilerlemeler, hem ulusal yönetimlerde hem de küresel anlayışta köklü değişimlere yol açmıştır. Sosyal, ekonomik ve politik ilişkilerin yeniden şekillenmesi, eğitim sistemlerine yeni perspektiflerin ve analizlerin kazandırılmasına neden olmuştur. Bu yeni bakış açıları, eğitimde yeni değerlerin öne çıkmasına ve mevcut eğitim yapılarının gözden geçirilmesine yol açmıştır. Bu durum, eğitim sistemlerinin yeniden yapılandırılmasını kaçınılmaz kılmıştır. Eski öğretim yöntemlerinin öğretmenler tarafından alışkanlık haline getirilmiş olması sıkça görülmektedir. Ancak, öğrenme ortamlarının donanım düzeyinin artırılması kaçınılmaz bir gereklilik olarak karşımıza çıkmaktadır. Sınıf mevcutlarının kalabalık olmaması ve öğrenme programları için yeterli zaman ayrılabilmesi, yapılandırmacı öğrenme kuramının etkin bir şekilde uygulanabilmesini sağlamaktadır. Araştırmalar, geleneksel öğretim kalıplarından yapılandırmacı öğrenme ortamlarına geçişin kolay olmadığını ortaya koymaktadır. Bu nedenle, öğretmenlerin görev paylaşımı içeren, işbirliği gerektiren faaliyetlere öncelik vermesi gerektiği önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapılandırmacı, Öğretmen, Gözlem.

Examining The Reflective Thinking Tendencies Of Classroom Teachers

ABSTRACT

In the rapid flow of the information age, a new history is being written. **Staying** passive in this flow, just watching, means not only doing injustice to our past, but also disrespecting our future. Instead of just looking back at the past, we need to understand the elements that shaped it and take steps to build the future. Taking an active role at every step of the way gives us power to shape today and tomorrow. Therefore, we must learn from the past and direct the future by using the opportunities offered by the information age. The developments experienced in the world in the last thirty years have led to radical changes in both national governments and global understanding. The reshaping of social, economic and political relations has led to the introduction of new perspectives and analyzes into education systems. These new perspectives have led to the emergence of new values in education and the review of existing educational structures. This situation has made the restructuring of education systems inevitable. It is often seen that old teaching methods have become a habit for teachers. However, increasing the equipment level of learning environments is an inevitable necessity. The fact that class sizes are not crowded and sufficient time is allocated for learning programs ensures that constructivist learning theory can be applied effectively. Research reveals that the transition from traditional teaching patterns to constructivist learning environments is not easy. Therefore, it is suggested that teachers should prioritize activities that involve task sharing and require cooperation.

Key Words: Constructivist, Teacher, Observation.

GİRİŞ

Öğretmenlerin eğitim programlarını uygulayıcı olarak değerlendirip değerlendirmedeği ve bu programlar içinde yapılandırmacı öğrenme ortamları oluşturup oluşturmadıkları konusu, hem yurt içinde hem de yurt dışında henüz araştırılmamıştır. Bu araştırma, program yönlendirmeleri ile yapılandırmacı öğrenme ortamı oluşturma düzeyleri arasındaki ilişkiyi ilk kez inceleyerek, ilgili literatüre önemli bir katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

Öğretmenlerin yapılandırmacılığı ne kadar bildikleri ve içselleştirdikleri, literatürde yeterince sorgulanmamıştır, ancak bu kuramın etkili bir şekilde uygulanabilmesi için öğretmenlerin bu konuda bilgi sahibi olmaları ve içselleştirmeleri gerekmektedir. Bu nedenle, öğretmenlerin bu kuramı benimsemesi ve kavraması, yapılandırmacılıkla ilgili diğer araştırmaların yapılabilmesi için birincil önemdedir. Eğitimde yapılandırmacı yaklaşımın etkinliğini değerlendirmek ve kaliteyi artırıp artırmadığını belirlemek için, öğretmenlerin bu kuramı ne kadar bildikleri ve içselleştirdikleri önemlidir. Bu nedenle, öğretmenlerin bilişsel farkındalık düzeylerinin incelenmesi gerekmektedir. Yapılandırmacı kuramın etkili bir şekilde uygulanabilmesi için, öğretmenlerin bu kuramı çok iyi bilip içselleştirmeleri gerekmektedir.

Yapılandırmacı Yaklaşım, öğretim programlarında birçok yenilik getirmiştir. Bu yeni perspektif, teorik ve uygulamalı boyutlarıyla programlara entegre edilmiştir. Ancak, ne kadar programlarda yer alırsa alsın, bu programları uygulayan öğretmenlerin, teorik temeli iyi kavramaları ve uygulama konusunda bilgi sahibi olmaları önemlidir. Örneğin, sınıfta yapılandırmacı bir öğrenme ortamı oluşturulması gerektiği vurgulanabilir, ancak bu ortamın nasıl olması gerektiği ve gerekli koşullar detaylı olarak anlatılmayabilir. Bu noktada, öğretmenler devreye girer; teorik bilgiyi pratikte başarıyla uygulamalıdır. Bu nedenle, yapılandırmacı kuramın etkili bir şekilde sistemimize entegre edilebilmesi için öncelikle öğretmenlerin bu yaklaşımı bilmesi ve içselleştirmesi gerekmektedir. Bu araştırmada, öğretmenlerin yapılandırmacı yaklaşıma ilişkin bilişsel farkındalık düzeyleri, kendi görüşleriyle ölçülmektedir.

Eğitim ve Yapılandırmacılık

Yapılandırmacılık, öğrenmenin tanımını ve kişinin öğrenme sürecini açıklayan bir teoridir. Bu yaklaşıma göre, öğrenme kendi kendini düzenleyen bir yapı olarak görülür ve bireyler bilgiyi pasif bir şekilde almak yerine, kendi bilgilerini yeniden oluştururlar. Üretici öğrenme, keşfederek öğrenme ve duruma bağlı öğrenme gibi teorilerin bir araya gelmesiyle oluşan bu görüş, bireylerin bilgiyi aktif bir şekilde işleyerek öğrenme sürecini zenginleştirir. Bu yaklaşıma göre, öğrenme sadece bilgiyi ezberlemek değil, onu anlamak ve yeni bağlamlar içinde kullanmakla ilgilidir (Işık, 2014: 39).

Yapılandırmacı öğrenme, öğrenenin etkin bir rol oynadığı bir öğrenme modelidir. Bu modelde, sadece okuma ve dinlemenin ötesine geçilerek, tartışma, fikirleri savunma, hipotez kurma, sorgulama ve fikirler paylaşma gibi aktif katılım yollarıyla öğrenme gerçekleştirilir. Bireyler arasındaki etkileşim büyük önem taşır çünkü bu etkileşim, öğrenme sürecinin zenginleşmesine katkıda bulunur. Öğrenenler, pasif bir şekilde bilgiyi kabul etmezler, aksine bilgiyi yeniden oluşturur veya keşfederler, bu da öğrenmenin aktif bir süreç olduğunu vurgular (Perkins, 1999: 7).

Yapılandırmacı yaklaşım, bir ses kayıt cihazının işleyişine benzetilebilir. Ancak, bu görüşe göre öğrenciler, sadece bilgiyi pasif bir şekilde depolayan bir cihaz gibi düşünülemezler. Tam aksine, öğrenciler, bilgiyi deneyimleri aracılığıyla şekillendirir ve öğrenme sürecinde gerekli bilgiyi kendi çabalarıyla oluştururlar. Yapılandırmacı perspektife göre, öğretmenin rolü, öğrencilerin deneyimlerine dayalı olarak aktif bir öğrenme ortamı oluşturmaktır. Bu yaklaşım, öğrencilere sadece bilgiyi almakla kalmayıp, aynı zamanda deneyimleri üzerinden düşünme ve problem çözme becerilerini geliştirmelerine olanak tanır.

Bu destek, öğrencilerin bilgiyi araştırmasına, kararlar almalarına, eleştirel düşünmelerine ve öğrendiklerini farklı durumlara uygulamalarına olanak tanınmalıdır (Doğanay ve Tok, 2007: 216-217).

Yapılandırmacı öğrenme, öğrencilerin belirli hedeflere ulaşması değil, bilgiyi anlamlandırmaları için fırsatlar sunmayı amaçlar. Bu yaklaşımın farkı, öğretmenlerin ve yöneticilerin yapılandırmacı eğitim programlarına uyum sağlamalarını zorlaştırır. Çünkü öğrencilerin hedefleri belirleme sürecine katılımı ve rol verilmesi, özellikle öğretmenler ve yöneticiler için uyum sorunlarına neden olabilir. Yapılandırmacı yaklaşım, insanın düşünme yeteneğini vurgular ve zihinsel süreçlerin öğrenme sürecine dahil edilmesini savunur. Bu yaklaşıma göre, öğretmenlerin sadece bilgi aktarmasıyla, öğrencilerin zihinlerinde yeni anlamlar oluşturulamaz. Davranışçı geleneksel yaklaşımla yapılandırmacı yaklaşım arasındaki ana farklar, öğrenme sürecine bakış açılarında ve öğrencilerin rolünde yatar (Yıldırım, 2011: 25).

Yapılandırmacı Eğitim ve Sınıf Yönetimi

- Sınıf yönetim kararları, nitelikli ve sürekli bir eğitimi sağlamak amacıyla belirlenen eğitim hedeflerine dayanmaktadır. Bu bağlamda, sınıf yönetimi, planlama, düzenleme, uygulama ve değerlendirme gibi faaliyetleri içerir ve bu işlevlerin sistematik ve bilinçli bir şekilde ilke, kavram, model ve tekniklerle uygulanması gerekmektedir (Erdoğan, 2001; Akt. Çubukçu, 2010). Brophy'ye göre (1988), sınıf yönetimi yalnızca sınıf içinde olumsuz davranışları en aza indirmekle kalmaz, aynı zamanda öğrenme-öğretme sürecinde tüm akademik yeteneklere yer verir ve öğrencilerin maksimum düzeyde katılımını sağlamak için etkinlikleri düzenler. Bu tanıma göre, sınıf yönetimi şu becerileri içerir:
- İşbirliği ve etkileşim: Öğrencileri işbirliği yapmaya teşvik etme ve grup çalışmalarlarıyla etkileşimlerini artırma yeteneği.
- Maksimum katılımı sağlama: Öğrencilerin öğrenme sürecine maksimum düzeyde katılımını teşvik etme ve onları etkili bir şekilde motive etme becerisi (Jones ve Jones, 2004:Akt. Çubukçu,2010).

Eğitim süreciyle ilişkilendirildiğinde, sınıf yönetimi öğretmen ve öğrencilerin işlerini en etkili şekilde yapmalarına yardımcı olmayı, öğretim süresini verimli kullanmayı ve öğrencilerin derslere etkin katılımını sağlamayı içerir. Sınıf yönetimi, sınıfta öğrenci motivasyonunu artırarak düzenli ve güvenli bir ortam oluşturmayı ve öğrencilerin kendi davranışlarını düzenlemelerini teşvik etmeyi hedefler. Yapılandırmacı bir sınıf yönetimi anlayışıyla, bilginin bireyselleşmesi gibi, sınıfın ve öğrenmenin karşılıklı etkileşimlerine dayalı olarak değişkenlerle yapılandırılması ve yönetilmesi gerekmektedir. Önemli olan, öğrenci ve öğretmen ilişkilerinin ayrı ayrı düşünülmemesi, ancak bir bütün olarak bir araya getirilerek bir bütünlük oluşturulmasıdır. Sınıf yönetiminin temel amacı, öğrencileri sorumlu kılarak uygun öğrenme etkinlikleri ve ortamların düzenlenmesini işbirliğiyle bir sistem içinde gerçekleştirmektir. Yapılandırmacı sınıf yönetimi, öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarını dikkatle izleyen, rehberlik ederek problemlerine çözüm bulan, uygun davranış normları oluşturan, işbirliği ve yardımlaşmayı teşvik eden, olumlu davranışları ödüllendiren, öğretmen-öğrenci iletişimine önem veren bir sistemdir. Her öğretmen, sınıfındaki öğrenci grubunun özellikleri, beklentileri, davranış normları, fiziksel ve sosyal koşulları, sınıf iklimi, zaman gibi faktörleri göz önünde bulundurarak, etkili sınıf yönetimi stratejilerini başarıyla uygulamalıdır. Bu bağlamda, her öğretmenin yeni stratejiler geliştirmesi gerekebilir (Çınar, 2010: 89-90).

Yapılandırmacı Sınıf Yönetimi Yaklaşımı

Davranışçı yaklaşıma yönelik eleştiriler ardından, yapılandırmacı eğitim anlayışını temel alan müfredat programları geliştirilmiş ve ülkemizde ilk defa 2004-2005 öğretim

yılında ilköğretimin birinci kademesinde uygulanmaya başlanmıştır. Yapılandırmacılık yaklaşımı, ilerlemeci eğitim felsefesine dayanmakta olup öğretmeni, öğrenmeyi kolaylaştıran bir rehber olarak tanımlar. Bu yaklaşımın savunucuları, öğretmenin "yaparak-yaşayarak öğrenme" ilkesini destekleyen, öğrencilere geri bildirim sağlayan ve etkili bir öğrenme sürecini teşvik eden bir rol üstlenmesi gerektiğini vurgularlar (Savaş, 2007). Bu süreçte, önceki deneyimlerine ve bilgilerine dayanarak yaşantılarından kaynaklanan sorunları çözmek için farklı çözümler üretir. Bu çözümler arasından uygun olanları belirleyip daha sonra kullanmak üzere saklar (Sabancı, 2008).

Yapılandırmacı yaklaşım, öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerini aktif olarak yönetmelerine yardımcı olurken duygularını destekleyerek, geri bildirimler sağlayarak ve onları önemseyerek öğrenme ortamına katkıda bulunur. Bu yaklaşım, öğretmenin sadece bilgi aktaran bir figür değil, öğrencilerin öğrenme süreçlerini rehberlik eden bir rol üstlendiğini vurgular. Öğrencilerin kendi öğrenme stratejilerini belirlemelerine ve bu stratejileri etkin bir şekilde kullanmalarına yardımcı olmak öğretmenin temel hedefidir. Öğretmen, bu rolü yerine getirirken sınıf ortamını düzenlemeye ve en uygun öğrenme materyallerini sağlamaya özen göstermelidir (Demirtaş,2010).

Öğretmenin Rol ve Sorumlulukları

Öğretmenlik, eğitim ortamlarında en kritik etkiye sahip olan unsurdur. Bu meslek, sadece bilgi aktarmakla kalmaz, aynı zamanda öğrencilerin ruhunu besler ve onları şekillendirir. İnsan yetiştirmenin temelinde, öğrencilerle kurulan samimi ve sevgi dolu bağ vardır. Bu nedenle, her öğretmenin içinde mesleğe duyulan bir sevgi ve pedagojik bir anlayış bulunmalıdır. Öğretmen, öğrencilerin zihinsel açıdan beslenmesinin yanı sıra, ruhsal gelişimlerine de önem vermelidir. Bilginin yanı sıra, öğrencilerin öğretmenlerine saygı duyması ve onlara güvenmesi de eğitim sürecinde hayati öneme sahiptir (Özel ve Bayındır, 2010).

Yapılandırmacı bir perspektiften bakıldığında, öğretmenin rolü, öğrenciyle eğitim programı arasında bir köprü oluşturmaktır (Açıkgöz, 2003). Yapılandırmacı bakış açısına göre, öğretmenin rolleri geleneksel bilgi aktarma ve sınıfı kontrol etme işlevlerinden ziyade, öğrenme ortamını hazırlamak, öğrencilere rehberlik etmek ve öğrenme sürecini kolaylaştırmaktır. Bu anlayışta, sınıfın odak noktası öğrencilerin bilgiyi yapılandırmasıdır, bu yüzden öğretmen merkezli yaklaşım yerine öğrenen merkezli bir sınıf anlayışı benimsenir. Geleneksel yöntemlerde olduğu gibi öğrenciler sessizleştirilmez veya zihinleri kontrol altına alınmaz; aksine, öğrencilere kendi bilgilerini oluşturma fırsatları sunulur. Bu yaklaşımda, öğrenciler etkileşim içinde oldukları, deneyimledikleri ve keşfettikleri bir ortamda öğrenirler.

Yapılandırmacı yaklaşıma göre sınıfı yöneten öğretmen, kendini öğrencilerin öğrenme sürecini kolaylaştıran bir rehber olarak görür ve bu nedenle demokratik ve katılımcı bir tutum benimser. Eğitimci, öğrencilerin yeteneklerini ve ihtiyaçlarını göz önünde bulundurur, onlarla birlikte sınıf kurallarını belirler, eğitim materyallerini temin eder ve öğrenme etkinlikleri için çeşitli strateji, yöntem ve teknikleri kullanır. Aynı zamanda, öğrencilere birbirlerinden öğrenme fırsatları sunar ve eksik bilgileri tamamlamalarına yönelik rehberlik yaparak bu süreci destekler (Çınar, 2010: 98).

Yapılandırmacılıkta Öğretmen

Öğretmen olabilmek için geniş bir hazırlık süreci gerekmektedir, bu süreç genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyonu içerir. Bir öğretmenin sadece konu alanında uzman olması yeterli değildir, aynı zamanda bilgi ve becerilerini öğrencilere aktarabilme yeteneğine de sahip olması gerekir. İyi bir öğretmen, sadece bilgiyi aktarmakla kalmaz, aynı zamanda öğrenme deneyimlerini zenginleştiren, öğrenenlerle birlikte öğrenen ve bireysel

farklılıkları göz önünde bulunduran yapılandırmacı bir yaklaşıma sahip olmalıdır. Bu da açık fikirli, çağdaş ve kendini sürekli olarak yenileyebilen bir öğretmen profilini gerektirir. Demirel'e (2008: 22) göre, yapılandırmacı öğretmen, açık fikirli, çağdaş ve sürekli kendini yenileyebilen bir birey olarak tanımlanır. Ayrıca, bireysel farklılıkları dikkate alarak uygun öğrenme deneyimleri sağlamak ve öğrenenle birlikte öğrenmeyi desteklemek amacındadır.

Fer ve Cırık (2007: 48) ise, yapılandırmacı öğretmenin rolünü öznel anlayış çerçevesinde ele alır. Bu bağlamda, öğretmenin yapılandırmacılığı içselleştirmesi ve öğrenme ortamlarını bu anlayışa göre düzenleyebilmesi öne çıkar. Bu yaklaşım, öğretmenin öğrenenlerin düşüncelerini ve sorularını açıkça ifade etmelerini teşvik etmesini, aynı zamanda öğrenenler arasında ve öğretmenle etkileşim kurmalarını cesaretlendirmesini gerektirir.

Yapılandırmacı öğretmen ayrıca, bireylere uygun etkinlikler oluşturmalı, işbirliğini teşvik etmeli ve öğrenenlerin bireysel farklılıklarını gözetenek çeşitli seçenekler sunmalıdır. Öğretmen, öğrencinin kendi kararlarını almasına yardımcı olmalı ve problem çözme sürecinde rehberlik etmelidir. Bu bağlamda, öğretmen, öğrencilerin çözümlemeleri için uygun bir ortam sağlamalı ve gerekli yönergeleri sunmalıdır (Yıldırım, 2011: 39).

1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 43. maddesi gereğince, öğretmenlik, devletin eğitim ve öğretimle ilgili yönetim görevlerini üstlenen özel bir ihtisas mesleğidir. Öğretmenler, bu görevlerini Türk Milli Eğitimi'nin hedefleri ve temel ilkeleri doğrultusunda etkili bir şekilde yerine getirme sorumluluğuna sahiptirler.

Öğretmenlik mesleğine uygun hazırlık, genel kültür, uzmanlık alanı eğitimi ve pedagojik formasyon ile gerçekleştirilir (Ünal ve Ada, 2004: 15). Etkili bir öğretmen, konu alanında uzmanlık sahibi olmanın yanı sıra öğrencilere bilgi ve becerileri aktarabilme yeteneğine sahip olabilmek için öğretmenlik meslek bilgisine de sahip olmalıdır (Fidan ve Erden, 1998: 50).

Öğretmen, öğrencilere rehberlik eden ve öğrenme sürecini destekleyen bir figürdür. Öğrenme, öğrencinin kendi çabalarıyla gerçekleştirdiği bir süreçtir ve bu süreç, öğrencilerin deneyimleri sonucunda ortaya çıkar. Öğretmenin rolü, çeşitli öğretim yöntemleri ve tekniklerini kullanarak öğrenme deneyimlerini organize etmek ve öğrencilerin istenilen davranışları kazanıp kazanmadığını değerlendirmektir (Fidan ve Erden, 1998: 50).

Sözlükteki öğretmen tanımı, yapılandırmacılık prensiplerine uygun olmayabilir çünkü sadece bilgi aktarımını vurgulamaktadır: "Bilgi öğretmek için meslek edinmiş kişi, eğitmen veya eğitimci" (Koçak, 2010: 29).

Yapılandırmacı bir öğretmen, esnek düşünceli, modern, sürekli kendini geliştiren, bireysel farklılıkları göz önünde bulunduran ve sadece bilgi aktarmakla kalmayıp, uygun öğrenme deneyimlerini sağlayan ve öğrencilerle birlikte öğrenen bir kişilik olmalıdır (Cebeci Senger, 2007: 35).

Eğitmen, sadece konu bilgisine değil, aynı zamanda uygun eğitim formasyonuna da sahip olmalıdır. Derslerini sunarken, yaratıcı yöntemlere uygun anlatım, tartışma, ortak öğrenme, problem odaklı öğrenme, ve araştırmacı öğrenme gibi çeşitli stratejilere başvurmalıdır (Yanpar-Şahin, 2002: 394).

Öğretmen, otorite olmayıp, sınıf içinde gözlemci konumundadır. Yapılandırmacılık perspektifinde sınıf yönetimi, emir verme veya zor kullanma ile değil, dolaylı, duygusal ve zihinsel bir denetimle gerçekleşir (Cebeci Senger, 2007: 36).

Yapılandırmacı yaklaşıma uygun öğretim yapmak isteyen öğretmenler, öğrenci merkezli bir tasarımı benimseyerek öğrencilerin öğrenme sürecine etkin bir şekilde katılmayı amaçlarlar (Yıldırım, 2011: 41). Bu yaklaşıma göre öğretmen, öğrenme sürecinde öğrencilere rehberlik eder, destek sağlar ve yönlendirir. Öğrencinin kendi öğrenmelerini elde etmesine yardımcı olur. Öğrenciler kendi öz değerlendirmelerini yapmaları amacıyla teşvik edilir. Öğrenci öğrendikçe yeni bilgileri keşfetmek için cesaretlendirilir ve kendi yeteneklerindeki

gücü fark ederler. Öğretmenlerin görevi, öğrencileri böyle düşünmeye yönlendirerek kendi öğrenme yollarını inşa etmelerine yardımcı olan faaliyetler üretmektir (Kara, 2023: 39).

Yapılandırmacı bir öğretmen ise bireyin sosyal ve kültürel özelliklerini çeşitlilik olarak görür. Bu öğrenmede nesnel doğruyu ve soyut düşünceyi inkâr etmek demek değildir. Sadece bu yaklaşım özünde bireyin deneyimlerini ve çevresini önemser (Michelle ve Gannon, 2001). Yapılandırmacı bir öğretmen eğer bu çeşitliliği doğru yönlendirebilirse sınıftaki öğrencilerine verimli bir eğitim deneyimi yaşatacaktır. Öğretmenler, ne öğrettiğinden çok öğrencinin neyi nasıl öğrendiğine odaklanması gerekir. Öğretmenler, öğrenmeyi planlamaktansa öğrenme ortamını tasarlamayı planlamanın önemi fark etmesi kaliteli öğrenme ortamlarının oluşmasını sağlayacaktır.

Yapılandırmacı yaklaşımda Öğretmen Roller

Öğrenmenin aktif katılımı ve bireylerin kendi öğrenmelerinden sorumlu olmaları, öğretmenin sınıfta çeşitli yöntemlere başvurmasını gerektirir. Bu bağlamda, öğretmenin rolü, öğrenmeyi kolaylaştıran bir rehber, destekleyici bir yardımcı veya rehberlik eden bir kılavuz olarak ortaya çıkar (Saban, 2004). Yapılandırmacı bir öğretmen, esnek düşünen, çağdaş, sürekli gelişmeye açık, bireysel farklılıkları önemseyen ve sadece bilgi aktarmakla kalmayıp aynı zamanda uygun öğrenme deneyimlerini sağlayan ve öğrencilerle birlikte öğrenen biri olmalıdır (Şaşan, 2002). Yapılandırmacı bir öğretmen, öğrencileri düşündürücü sorularla problem çözme ve araştırmaya teşvik ederken kendi fikirlerini ifade etmemeli, ancak rehberlik etmelidir. Gerçek hayatla bağlantılı zorlayıcı öğrenme durumlarına odaklanarak öğrencilere çok yönlü uyarıcılar sunmalıdır. İşbirliğine dayalı grup çalışmalarını teşvik ederek öğrencilerin sosyal gelişimine katkı sağlar. Öğretmen, sınıf içinde sosyal etkileşimin ve iletişimin önemini vurgulayarak öğrencilere sosyal bir ortam sağlamalıdır. Öğrencilerin girişimciliklerini teşvik ederek bağımsız düşünme ve karar verme becerilerini geliştirmelerine destek olmalıdır. Anahtar fikirlerin sunumunda çeşitli yöntemler kullanarak öğrencilerin öğrenme deneyimlerini çeşitlendirmelidir. Bu etkinlikler, yapılandırmacı öğretim uygulamalarının önemli bir parçasını oluşturur (Glatthorn, 1994; Duman, 2004: 65). Yapılandırmacı öğretimde, öğretmenin gerçekleştirmesi gereken bazı durumlar vardır. Bunlar, konuyla ilgili bilgi veya deneyimleri hatırlatmak; farklı sorular ve yaklaşımlar üzerinde düşünmek; hedefleri, yöntemleri ve materyalleri planlamaktır (Wells, 2002).

Bu bakış açısına göre, öğretmenin rolü köklü bir değişime uğrar ve öğretmenlik terimi, rehberlik ve kolaylaştırıcılık kavramlarıyla tanımlanır. Öğrenme sürecinin sorumluluğu birey üzerindedir; bu nedenle öğretmen, öğrencinin neyi, nasıl, ne zaman ve ne kadar çalışacağına karar vermesine yardımcı olur. Kendi öğrenme deneyimlerinden örnekler sunabilir, ancak öğrenci, öğretmenin yöntemlerini tamamen taklit etmek zorunda değildir. Öğretmen, bir rehber gibi hareket eder; öğrenciye nereye gideceğini belirtmez, ancak yolunu bulmasına yardımcı olur. Bu teoride, öğretmenin rolü genellikle yanlış anlaşılır. Öğretmenin tamamen öğretici rolünün ortadan kalkacağı ve öğrencilerin tamamen özgür bırakılacağı, kendi isteklerine göre hareket edebilecekleri şeklindeki yanlış bir algı vardır (Brooks and Brooks, 1993). Eski bilgilerinin değerli olduğunu hissettiklerinde, öğrenme sürecine daha olumlu bir şekilde katılacaklardır. Bu nedenle, öğretim faaliyetlerine başlamadan önce öğrencilerin mevcut bilgi düzeyleri değerlendirilmeli ve öğretim bu bilgilere göre planlanmalıdır. Ayrıca, her öğrencinin bilgiyi bireysel olarak yapılandığı ve öğrencilerin farklı ön bilgilere sahip olduğu göz önünde bulundurulmalıdır (Gannon & Collay, 2001: 24).

Yapılandırmacı öğretmenler, öğrenci görüşlerini önemser ve gerektiğinde yanlış anlamaları düzeltmeleri için rehberlik ederler, böylece öğrenciler sınıfta çok yönlü düşünme becerilerini geliştirirler (Jonassen, Howland, Moore, & Marra, 2003:6). Yapılandırmacı yaklaşımın başarılı olabilmesi için, öğretmenlerin rollerini etkili ve verimli bir biçimde yerine getirmesi gerekmektedir (Deryakulu, 2001). Günümüzdeki okullar ve öğretmenler,

öğrencilerin yaratıcı, eleştirel düşünme yeteneklerini geliştiren, öğrenmeyi öğrenme becerisini kazandıran, kendi öğrenmelerinden sorumlu olan ve sağlıklı kararlar verebilen bireylerin yetiştirilmesinden sorumludur. Temel bilgi ve becerilerin yanı sıra düşünebilen, bilgiyi uygulayabilen, üretebilen, problem çözebilen ve anlayabilen bireylerin yetişmesini hedefleyen eğitimde, öğretmen rolleri de bu amaçlara uygun olarak şekillendirilmelidir.

Geleneksel öğretim yöntemleri, belirtilen hedeflere ulaşmak için yeterli değildir; bu yüzden öğretmen sınıf içinde metodolojik değişikliklere gitmelidir. Problem çözme odaklı öğrenme, proje tabanlı öğrenme, işbirliğine dayalı öğrenme ve örnek olay incelemesi gibi öğretim stratejilerini etkili bir şekilde uygulamalıdır. Bu durumda öğrenci, öğrenme sürecinde aktif bir rol oynar, kendi öğrenmelerinden sorumludur ve öğretmen, öğrenme sürecini kolaylaştıran bir rehber, yardımcı ve kılavuz rolü üstlenir (Işık, 2014: 50).

Öğretmenin rolü, bilgi aktaran bir konumdan çok, öğrencilere yardımcı olma odaklıdır (Deryakulu, 2001:9). Öğretmenler, öğrencilerin bakış açılarına değer verir ve bu değeri öğretim sürecinin temel bir unsur olarak kabul ederler. Öğrencilerin öğrendiklerini ve fikirlerini tartışmaya açar, anlamlı sorunları ele alır ve dersleri genel kavramlar ve önemli fikirler etrafında şekillendirirler. Günlük eğitim bağlamında öğrencileri değerlendirirken, onlara katılım ve etkileşim fırsatları sunarlar.

Yapılandırmacı yaklaşım, bireylerin bilgilerini kendi yaşantılarına dayanarak oluşturduğunu vurgular, bu da öğrenme süreçlerinin kişiselleşmesine neden olur. Öğretmen, öğrencinin kendi deneyimlerini kazanmasına ve bunları yorumlamasına destek olur; kendi bilgisini doğrudan aktaramaz. Öğrenciler, öğretmenin anlattıklarını tam olarak almak yerine, bilgileri kendi deneyimleriyle entegre eder, dönüştürür ve sonunda kendi bilgi yapılarını oluştururlar. Eğitimci, öğrencinin düşüncelerini anlamaya çalışmalı, onları dinlemeli ve öğrenme etkinlikleri aracılığıyla öğrencinin kendi yorumlarını geliştirmesine olanak tanımalıdır. Yapılandırmacı yaklaşımda, öğretmen sadece bilgiyi sunan bir figür değil, aynı zamanda öğrencinin kendi bilgi yapılarını oluşturmasına yardımcı olan rehber bir rol üstlenir (Açıkgöz, 2004; Şaşan, 2002, Akkaya, 2015: 23).

Öğretmen, öğrencilere mevcut bilgileri, çözümlenmeleri, görüşleri ve kazanımları gösterir ve kendi özgün çözümlenmelerini oluşturmaları konusunda teşvik eder. Ayrıca, öğrencilere bilginin tek bir kaynaktan gelmediğini, çeşitli bilgi kaynaklarında doğruların değişebileceğini ve kendi bilgisinin dahi tam anlamıyla doğru olamayabileceğini öğretir (Dewey, 1949). Öğretmenin ana görevi, öğrencileri bilgiye ulaşma konusunda yönlendirmektir. Öğretmen, öğrencilerle birlikte öğrenen bir birey olarak, işbirliği yapar ve birlikte keşfeder (Demirel, 2010; Şaşan, 2002). Öğrenciler, öğrenme sürecini kendi deneyimleri üzerinden gerçekleştirirler ve sonuçlarına bizzat ulaşırlar. Bu nedenle, yapılandırmacılık, bir öğretme teorisi olarak değil, bir öğrenme teorisi olarak tanımlanmaktadır (Küçük, 2015: 24).

Yapılandırmacı öğrenme teorisine göre, dersin işleyişiyle ilgili temel kavramlar belirsizdir. Bu, geleneksel öğrenme teorilerinden farklıdır çünkü geleneksel öğrenme teorilerinde içerik ve öğretim durumu önceden detaylı bir şekilde planlanmıştır. Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımında sınırlar esnek bir yapıya sahiptir ve öğrenenler kendi kavramlarını bireysel olarak oluştururlar. Öğrenciler, problemlere yönelik stratejilerini kendi başlarına geliştirme fırsatına sahiptirler. Öğrencilerin öğrendiklerini değerlendirmek, kendi kararlarını almalarını teşvik etmek ve deneyim kazanmalarını sağlamak önemlidir (Özden, 2005).

Öğretmenin bu sorumlulukları etkili bir şekilde yerine getirebilmesi için yapılandırmacı yaklaşımla ilgili gereken bilgi ve becerilere sahip olması kaçınılmazdır. Öğretmen, öğrenme ve öğretme sürecini daha etkin hale getirebilmek için sürekli kendini yenileyen, gelişmeleri takip eden ve değişime açık bir tutum sergilemelidir (Özenç, 2009).

Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımında, öğretmenlerin uygulamaları değişiklik gösterebilir; ancak asıl önemli olan nokta, öğretmenin merkezde olması ve bilginin doğrudan verilmesinin reddedilmesidir. Geleneksel yaklaşımda ise ders kitabı sınıfta belirleyici bir rol oynar ve öğretmen, ders kitabı içeriğine dayanarak düz anlatım yöntemiyle dersi işler. Öğrencilerin kesin öğrenmesi gereken, değişmeyen ve sabit bilgiler vardır. Öğrencilerin birbirleriyle ve öğretmenle etkileşimi oldukça sınırlıdır. Yapılandırmacı uygulamada ise bilgi sabit değil, değişkendir. Öğrenci, mevcut bilgilerinden yola çıkarak yeni bilgilere ulaşır (Ocak, 2010).

Öğretmen eğitim programlarının, kendilerini sürekli yenileyerek yapılandırmacı öğrenme ortamlarını oluşturabilme yeteneğine sahip öğretmenleri yetiştirmesi gerekmektedir (Kesal ve Aksu, 2005). Değişen öğretim programıyla birlikte, öğretmenlerden artık yapılandırmacı öğretmen özelliklerini taşımaları beklenmektedir. Bu, matematik dersini işlerken gelenekselci yöntemlerden ziyade yapılandırmacı bir yaklaşımla öğretmelerini gerektirir. Gelenekselci eğitim anlayışıyla ders işleyen öğretmenler, genellikle konuları tanımlar, örnekler verir ve öğrencileri araştırmalara yönlendirir. Ancak yapılandırmacı yaklaşımda, öğretmenler öğrencilere kendi fikirlerini ifade etme fırsatı vermelidirler. Ayrıca, öğrencilerin çevreleriyle etkileşim halinde olmalarını teşvik etmeli ve bilgiye ulaşmalarında rehberlik etmelidirler. Bu, öğrencilerin aktif katılımını ve derinlemesine öğrenmeyi teşvik eder (Güneş, 2008, Tunçer, 2020: 43).

SONUÇ

Ortaokul öğretmenlerinin yapılandırmacı öğrenme ortamı oluşturmadaki becerilerinin değerlendirilmesi sonucunda, genel olarak kullandıkları materyallerin öğrenciler arasında empati, pozitif düşünce ve öğrenen merkezli öğrenmeyi teşvik ettiği gözlemlenmiştir. Ayrıca, öğretmenlerin öğrenme sürecinde yarattıkları sınıf ortamının, derinlemesine öğrenmeyi desteklemek adına düşündürücü ve açık uçlu sorular sorma konusunda yetkin olduklarına dair bir algıları olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte, öğretmenlerin öğrencilerin birbirleriyle ve kendi içlerinde etkileşim içinde olmalarını sağlamada kendilerini oldukça yetkin hissettikleri ortaya çıkmıştır.

Ortaokul öğretmenlerinin program yönelimleriyle yapılandırmacı öğrenme ortamı oluşturmadaki yetkinlikleri arasında yapılan bir araştırmada, akademik yönelime sahip olmanın yapılandırmacı öğrenme ortamı hazırlama yetkinliğiyle pozitif bir ilişki gösterdiği bulunmuştur. Bu sonuç, literatürde daha önce belirtilenlerle uyumlu değildir. Eğitim literatüründe, bilişsel süreçlerin, sosyal yeniden yapılanma ve hümanist eğilimlerin yapılandırmacı yaklaşımla öğrenme ortamları oluşturmakla ilişkilendirildiği sıkça vurgulanmıştır. Bununla birlikte, bu çalışma, öğretmenlerin akademik odaklılıkla birlikte yapılandırmacı yaklaşımla öğrenme ortamını düzenleme konusunda kendilerini yeterli hissetme konusunda farklı bir bulguya işaret etmektedir. Bu sonuç, öğretmenlerin değişen programa direnç göstermek yerine uyum sağladıklarını göstermektedir. Bu teori ve pratik arasındaki uyumsuzluğun nedenlerinden biri, öğretmenlerin eğitimlerinin geleneksel paradigmlar üzerine şekillendirilmiş olması ve bu eğitimin etkisinin devam etmesi olabilir. Geleneksel yaklaşımlardan çağdaş yaklaşımlara geçiş, Türkiye ve dünya genelinde önemli bir konudur ve çağdaş eğitim anlayışının benimsenmesi zaman alabilir. Öğretmenler, bilişsel, sosyal yeniden yapılandırmacı ve hümanist yaklaşımlara yönelik bir eğilime sahip olabilirler; ancak, yapılandırmacı öğrenme ortamı oluşturma konusundaki becerilerinde yetersizlik hissi, bu yaklaşımın tam anlamıyla benimsenmediğini işaret edebilir.

Bu durumun başka bir açıklaması da öğretmenlerin, istedikleri sınıf ortamını oluşturmak konusunda engellerle karşılaşmalarıdır. Kendi kontrolünde olmayan faktörler, öğretmenlerin istedikleri düzeyde başarı sağlamalarını zorlaştırabilir.

Bu çalışma, öğretmenlerin program yönelimleri ile yapılandırmacı öğrenme ortamı oluşturma düzeyleri arasındaki ilişkiyi analiz etmektedir. Elde edilen bulgular, program geliştirme çalışmalarında öğretmenlerin yönelimlerinin dikkate alınmasının önemli olduğunu ortaya koymaktadır.

Önceden belirlenen öğretmen yönelimleri, hizmet içi eğitimlerin içeriğinin belirlenmesinde rehberlik edebilir. Hizmet öncesi eğitimde öğretmenlerin sahip olduğu yönelimlerin, program uygulamalarına olan etkisi göz önüne alındığında, değerlerin bu süreçte dikkate alınması gerektiği vurgulanmaktadır.

Bu bağlamda, ders programlarının etkili bir şekilde geliştirilmesi ve değerlendirilmesi önerilmektedir. Araştırmanın vurguladığı gibi, inançların öğretmen davranışlarını etkilediği göz önünde bulundurularak, öğretmenlerin sınıf içi uygulamalarda inanç faktörünü göz ardı etmemeleri gerekmektedir.

Sonuç olarak, programın hazırlanması, uygulanması ve öğrenci kazanımları arasındaki bağın kopmaması için öğretmenlerin, inançlarını daha etkin bir şekilde planlamaları teşvik edilmelidir.

KAYNAKÇA

- Açıkgöz, K. Ü. (2004). Aktif Öğrenme (6. Baskı). İzmir: Eğitim Dünyası Yayınları.
- Akkaya, D. (2015). İlkokul Ve Ortaokul Öğretmenlerinin Yapılandırmacı Öğrenme Kuramına İlişkin Bilişsel Farkındalık Düzeylerinin Belirlenmesi (Kayseri İli Örneği). Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- Aydın, H. (2007). Felsefi Temelleri Işığında Yapılandırmacılık. Nobel Yayınevi.
- Brooks, G. J. and M. Brooks. (1993). In Search of Understanding The Case for Constructivist Classrooms. Virginia: Association for Supervision and Curriculum Development. Web sayfası: <http://site.ebrary.com/> (Erişim tarihi: Mart 2015).
- Brooks, J.G.Brooks, M. (1999).Insearch of understanding: the case for constructivist classrooms (2nd editon), Alexandria: VA, Association for Supervision and Curriculum Development.
- Cebeci Senger, H. (2007). Yapılandırmacı eğitim yaklaşımları ve bu doğrultuda hazırlanan yeni müfredata ilişkin öğretmen görüşleri(Kars ili örneği). Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Collay, M. Gannon, G. (2001). Designing for learning: Six elements in constructivist classrooms. California: Corwin Press.
- Çelik, Sara. (2008). Pragmatizm: Pratik Bir Felsefe. Seçme Yazılar. İstanbul: Doruk Yayınları.
- Çınar, S. (2010). Öğretmenlerin Yapılandırmacı Öğrenme Yeterlilikleri Algılarının İncelenmesi (İstanbul İli-Ümraniye İlçesi Örneği). Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Çubukçu, Z. (2010). Yapılandırmacı Yaklaşımına Göre sınıf Yönetimi”,Eğitime Bakış Dergisi, Sayı:16 Yıl:2010, s.37-40
- Demirel, Ö. (2008). Yapılandırmacı Eğitim. Eğitim ve Öğretimde Çağdaş Yaklaşımlar Sempozyumu, 03-04 Nisan 2008. İstanbul: Harp Akademileri Basımevi.
- Demirel, Ö. (2010). Eğitimde program geliştirme.(12. Baskı). Ankara: Pegem Akademi

- Demirtaş, Z. (2010). Yapılandırmacı Yaklaşım ve Sınıf Yönetimi. Eğitime Bakış Dergisi, Sayı:16, Yıl:2010, s.41-45
- Deryakulu, D. (2001). Yapıcı Öğrenme. Sınıfta Demokrasi. Ankara: Eğitim Sen
- Dewey, J. (1899). The School and Society. Chicago: The University of Chicago Press. Web sayfası: <https://archive.org/> (Erişim tarihi: Mart 2015).
- Doğanay, A. ve Tok Ş. (2007). Öğretimde Çağdaş Yaklaşımlar, Ahmet D. (ed.), Öğretim İlke ve Yöntemleri, Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Duman, B. (2004). Öğrenme-Öğretme Kuramları ve Süreç Temelli Öğretim. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Erdoğan, İ., (1998). Bilgi Toplumu Olmanın Gerektirdiği Eğitim Paradigması, Bilgi ve Toplum Dergisi, Cilt:1, Yıl:1998, s.93.
- Fer, S., Cırık, İ. (2007). “Yapılandırmacı Öğrenme: Kuramdan uygulamaya” İstanbul: Morpa Yayınları. s.46-47.
- Fidan, N. ve Erden, M. (1998). Eğitime giriş. itanbul: Alkım.
- Gagnon, G.W. Collay, M. (2001). Designing For Learning: Six Elements In Constructivist Classrooms. California: Corwin Press.
- Glatthorn, Allan A. (1994). Constructivism: Implications for Curriculum. International Journal of Educational Reform, v3 n4 s.449-55.
- Güneş, G. (2008). Yeni İlköğretim Matematik Dersi Öğretim Programının Öğretme Öğrenme Ortamına Yansımaları. Doktora tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Işık, Y. (2014). Ortaokul Öğretmenlerinin Program Yönelimleri İle Yapılandırmacı Öğrenme Ortamı Düzenleme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.
- Jonassen, D.H., Howland, J.L., Moore, J.L., Marra, R.M. (2003). Learning To Solve Problems With Technology: A Constructivist Perspective. New Jersey: Merrill Prentice Hall.
- Kara, G. (2023). İlkokul Öğrenme Ortamlarının Yapılandırmacı Öğrenme Yaklaşımı Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Kesal, F. ve Aksu, M. (2005) Constructivist learning environment in elt methodology II Courses. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 28, 118-126.
- Koçak, N. (2010). Türk Dili Ve Edebiyatı Öğretmenlerinin Yapılandırmacı Öğrenme Öğretmen Yeterliliklerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi Kastamonu İli Örneği, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Küçük, Ö. (2015). Ortaokullardaki Branş Öğretmenlerinin Yapılandırmacı Öğrenme Kuramını Uygulama Düzeyleri. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- MacKinnon, A. ve Seatter, C. (2003). Constructivism: Constradictions and Confussions in Teacher Education. V.Richardson (Editör), Constructivist Teacher Education: Building New Understandings, London: RoutledgeFalmer Press.
- Ocak, G. (2010). Yapılandırmacı öğrenme uygulamalarına yönelik öğretmen tutumları. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 30(3), 835-857.
- Özden, Y. (2011). Öğrenme ve Öğretme (5. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Özel, A. Bayındır, N. (2010). Neyi, Niçin Yapılandıracağız? Eğitime Bakış Dergisi, Sayı:16 Yıl:2010 s.10-15.
- Özenç, M. (2009). Sınıf Öğretmenlerinin Yapılandırmacı Yaklaşım ile İlgili Yeterlik Düzeylerinin İncelenmesi. Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

- Perkins David N. (1999) The Many Faces of Constructivism. Educational Leadership, November 1999:6-11.
- Sabancı, A., (2008). Sınıf Yönetiminin Temelleri (ED: Çelikten,M.),Anı Yayıncılık, Ankara.
- Savaş, B. (2007). Yapılandırmacı Öğrenme İçinde Eğitim Psikolojisi(Ed. A.Kaya),Pegem A Yayıncılık, Ankara.
- Şaşan, H. (2002). "Yapılandırmacı Öğrenme". Yaşadıkça Eğitim, 49-52. Web sayfası: <http://talimterbiye.mebnet.net/> (Erişim tarihi: Mayıs, 2015)
- Şaşan, H. H. (2002). Yapılandırmacı Öğrenme Yaklaşımı, Yaşadıkça Eğitim. Sayı, 74-75, s: 49-52
- Tunçer, A.A. (2020). Ortaokul Matematik Öğretmenlerinin Yansıtıcı Düşünme Eğilimleri İle Yapılandırmacı Öğrenme Ortamı Oluşturma Düzeyleri Arasındaki İlişki. Yüksek Lisans Tezi, Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Düzce.
- Ünal, S., ve Ada, S. (2004). Öğretmenlik mesleğine giriş(3. Baskı). İstanbul: Marmara üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Wells, G. (2002). Learning and Teaching for Understanding:The Key Role of Collaborative Knowledge Building. J.Brophy (Editör), Social Constructivist Teaching : Affordances And Constraints, UK:Elsevier Science.
- Yanpar ğahin, T. (2002). Öğretimde Planlama. C. Öztürk ve D. Dilek (Der.). Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Yanpar, T. (2006). Etkili ve Anlamlı Öğrenme İçin Kuramsal Yaklaşımlar ve Yapılandırmacılık. C. Öztürk (Editör), Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi, (86-107), Ankara: PegemA Yayınları.
- Yanpar, T. (2006). Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi. Yapılandırmacı Bir Yaklaşım. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Yıldırım, F.S. (2011). İlköğretimde Fen Ve Teknoloji Öğretmenlerinin Yapılandırmacı Öğrenme Ortamına İlişkin Görüşleri. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Yıldırım, M.C. (2009). Yapılandırmacı Öğrenme Paradigması İlkeleri Açısından İlköğretim Okullarında Öğretimsel Denetim Uygulamalarının Değerlendirilmesi. Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.